

2 - Prijavljivanje kaznenog djela i moja prava za vrijeme istražnog ili sudskog postupka

Kako mogu prijaviti kazneno djelo?

Ako ste žrtva kaznenog djela, možete ga prijaviti javnom tužitelju ili policiji podnošenjem kaznene prijave (*énklisi* ili *mínysi*). (U užem smislu *énklisi* je kaznena prijava koju podnosi sama žrtva. U određenim će se situacijama kazneni postupak pokrenuti isključivo ako postoji takva prijava (npr. u slučaju kaznenog djela protiv časti i ugleda osobe). *Mínysi* je kaznena prijava ili prijava koju podnosi stranka koja nije žrtva kad je riječ o kaznenom djelu u pogledu kojeg nadležna tijela mogu pokrenuti postupak na vlastitu inicijativu neovisno o tome je li žrtva podnijela prijavu. Ipak, u praksi se pojam *mínysi* upotrebljava za obje vrste prijave. Stoga, kad se uredu javnog tužitelja podnosi kaznena prijava bilo koje vrste, dodjeljuje joj se jedinstveni broj upisa u registar kaznenih prijava koji se naziva *arithmós vivlíou minýseon* – upotrebom riječi *minýsi*).

Možete zatražiti i da druga osoba u vaše ime prijavi kazneno djelo. U tom slučaju morate potpisati pisanu izjavu (*dílosi* ili *exousiodótisi*) u kojoj se navodi osoba koja će u vaše ime podnijeti prijavu. Ta izjava nema standardiziran obrazac, ali mora se potpisati pred službenikom središnjeg tijela ili tijela lokalne uprave ili pred odvjetnikom (uključujući vašeg odvjetnika ako ga već imate) koji će potvrditi vjerodostojnost vašeg potpisa. Osoba koja u vaše ime prijavljuje kazneno djelo može biti odvjetnik ili druga osoba od vašeg povjerenja. Ako je predmet takav da je za kazneni postupak neophodna kaznena prijava žrtve, a žrtva je mrtva, pravo na podnošenje kaznene prijave prelazi na njezina nadživjelog bračnog druga i djecu ili na njezine roditelje (članak 118. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku (*Kódikas Poinikís Dikonomías* – „KPD“). Ako je žrtva preminula zbog tog kaznenog djela, i te osobe imaju pravo priključiti se kaznenom postupku u svojstvu oštećene stranke koja zahtijeva naknadu štete za prouzročenu bol i patnju.

Kazneno djelo možete prijaviti u usmenom ili pisanom obliku. Ako odlučite usmeno prijaviti kazneno djelo, službenik koji primi vašu prijavu sastavit će pisanu prijavu u kojoj evidentira to kazneno djelo.

Kako biste podnijeli prijavu, morate platiti pristojbu; iznos pristojbe povremeno se prilagođuje zajedničkom odlukom ministra financija i ministra pravosuđa, transparentnosti i ljudskih prava. U iznimnim situacijama moći ćete platiti pristojbu nakon što podnesete prijavu, ali u svakom slučaju morate to učiniti u roku od tri dana. Ako ne platite pristojbu, vaša će se prijava odbiti kao nedopuštena. Ne morate platiti pristojbu ako imate pravo na pravnu pomoć, niti je morate platiti ako ste žrtva kaznenog djela protiv spolne slobode ili komercijalnog seksualnog izrabljivanja, nasilja u kućanstvu ili rasne diskriminacije (članci 81.A i 361.B Kaznenog zakonika (*Poinikós Kódikas* – „PK“) ili ako je došlo do povrede načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama (članak 46. stavak 2. KPD-a).

U slučaju kaznenih djela za koja se može pokrenuti kazneni postupak na inicijativu nadležnih tijela, neovisno o tome je li to žrtva zatražila, ne postoje vremenska ograničenja za prijavu kaznenog djela, osim što kaznena djela srednje težine (*plimmelímata*) nakon pet godina zastarijevaju. Međutim, u određenim se slučajevima kazneni postupak može pokrenuti samo ako vi kao žrtva kojoj je nanesena šteta tim kaznenim djelom zatražite pokretanje kaznenog postupka. U takvim situacijama morate podnijeti kaznenu prijavu (*énklisi*) u roku od tri mjeseca od datuma kad ste saznali za to kazneno djelo i identitet počinitelja (ako znate tko je počinitelj).

Ne postoji standardni obrazac koji možete upotrijebiti za podnošenje kaznene prijave.

Vaša prijava mora sadržavati sljedeće informacije:

- vaše pune osobne podatke
- počinitelja i njegove podatke za kontakt, ako ih znate
- podroban opis činjenica

- sve dostupne dokumentirane dokaze kojima se potkrepljuje vaša kaznena prijava
- sve svjedoke za koje smatrate da bi se mogli ispitati
- podatke o vašem odvjetniku, ako ste ga angažirali.

Ako ne razumijete ili ne govorite grčki, možete podnijeti kaznenu prijavu na jeziku koji razumijete ili možete dobiti potrebnu jezičnu pomoć, uvijek u skladu s uvjetima utvrđenima u Zakonu o kaznenom postupku ili bilo kojem posebnom kaznenom zakonu. Možete zatražiti besplatan prijevod dokumenta (*članak 58. Zakona 4478/2017 o pravu žrtava pri podnošenju prijave (članak 5. Direktive 2012/29/EU)*).

Kako mogu saznati u kojoj je fazi moj predmet?

Kad se podnosi kaznena prijava, dodjeljuje joj se jedinstveni broj upisa kaznene prijave. Taj vam broj omogućuje da pratite napredak predmeta upotrebom registra koji se vodi u uredu tužitelja ili u nadležnom uredu za prijave. Možete zatražiti i dobiti i potvrdu o napretku predmeta (*pistopoiitikó poreías*) u kojoj se navodi trenutačna faza postupka.

Ako je vaš predmet u nadležnosti Prvostupanjskog suda u Ateni (*Protodikeío Athinón*), kad stigne na sud, vaš odvjetnik može pratiti njegov napredak na internetskim stranicama [Atenske odvjetničke komore \(Dikigorikós Sýllogos Athinón\)](#). Ta mogućnost nije dostupna samim žrtvama jer je obvezna akreditacija.

Imam li pravo na pravnu pomoć (za vrijeme istražnog ili sudskog postupka)? Pod kojim uvjetima?

Za vrijeme suđenja možete imati odvjetnika, ali morate platiti njegove usluge.

Ako je vaš godišnji obiteljski dohodak niži od jedne trećine minimalnog godišnjeg osobnog dohotka utvrđenog u općem nacionalnom kolektivnom ugovoru o radu, besplatno ćete dobiti odvjetnika koji će pripremiti i podnijeti kaznenu prijavu i zastupati vas kao oštećenu stranku u bilo kojoj fazi postupka, pod uvjetom da ste žrtva sljedećeg: mučenja ili drugog kaznenog djela protiv ljudskog dostojanstva (članak 137. točke A i B Kaznenog zakonika); diskriminacije ili nejednakog postupanja, kaznenog djela protiv života, osobne slobode ili spolne slobode; komercijalnog seksualnog izrabljivanja; kaznenog djela protiv imovine ili imovinskih prava; osobne ozljede ili kaznenog djela povezanog s brakom ili obitelji. Kazneno djelo mora biti ozbiljan (*kakoúrgima*) ili srednji prijestup (*plimmélima*) u nadležnosti tročlanog prekršajnog suda (*trimelóús plimmeleiodikeío*) za koji je predviđena minimalna kazna od šest mjeseci zatvora (Zakon 3226/2004 (Službeni list, serija I., br. 24, 4. 2. 2004.), kako je izmijenjen i dopunjen zakonima 4274/2014 i 4689/2020). Vaš zahtjev za pravnu pomoć u kaznenom predmetu ocjenjuje predsjedavajući sudac suda pred kojim se provodi postupak ili pred kojim će se podnijeti žalba.

Odvjetnik koji vas zastupa pomoći će vam pripremiti i podnijeti dokumentaciju potrebnu da se priključite postupku u svojstvu oštećene stranke te će vam pomagati za cijelog postupka.

Mogu li podnijeti žalbu ako je moj predmet zaključen izvan suda?

Ako tužitelj na prekršajnom sudu (*eisangeléas plimmeleiodikón*) donese odluku kojom se odbija vaša prijava kao pravno neutemeljena ili očito bez utemeljenog merituma, ili je sud ne može ocijeniti, tu odluku možete osporiti pred nadležnim tužiteljem na žalbenom sudu (*eisangeléas efetón*) (članci 47. i 48. KPD-a) u roku od tri mjeseca od datuma odluke i taj se rok ni iz kojeg razloga ne može produljiti. Da biste osporili odluku, morat ćete platiti pristojbu, čiji će vam iznos biti vraćen ako tužitelj prihvati odluku.

Mogu li se uključiti u suđenje?

Možete sudjelovati u suđenju samo ako ste oštećena stranka (*politikó enágon*) koja od suda traži da joj dodijeli naknadu štete za gubitak ili neimovinsku štetu ili pretrpljenu bol i patnju. Možete zatražiti priključenje kaznenom postupku u svojstvu oštećene stranke podnošenjem zahtjeva nadležnom javnom tužitelju u svojoj kaznenoj prijavi ili u zasebnom dokumentu do kraja preliminarne istrage (članak 308. KPD-a) osobno ili preko odvjetnika koji ima opću ili specijalnu punomoć u tu svrhu. Vaša se privatna tužba evidentira u prijavi s priloženom punomoći odvjetnika (članak 83. KPD-a). Ako u svojoj kaznenoj prijavi niste zatražili da se s vama postupa kao s oštećenom strankom, to i dalje možete učiniti na kaznenom sudu (članak 82. KPD-a) prije nego što sud počne ocjenjivati

dokaze.

Vaš zahtjev da se priključite postupku u svojstvu oštećene stranke odbit će se kao nedopušten ako ne uključuje kratak opis predmeta, razlog vašeg zahtjeva i, ako vaše prebivalište nije na području mjesne nadležnosti suda, imenovanje posrednika na području te nadležnosti. Posrednik će imati pravo na primanje svih dostavljenih dokumenata ili obavijesti namijenjenih vama kao oštećenoj stranci (članak 84. KPD-a). Kako biste bili saslušani na kaznenom sudu u svojstvu oštećene stranke, morate imenovati ovlaštenog odvjetnika i platiti paušalnu pristojbu u korist države koja pokriva cijeli postupak do donošenja presude na koju više nije moguće podnijeti žalbu. Iznos pristojbe povremeno se prilagođava zajedničkom odlukom ministra gospodarskih poslova i financija te ministra pravosuđa.

Kao oštećena stranka u postupku imate brojna prava. Možete prisustvovati svim sudskim raspravama, kao i raspravama zatvorenima za javnost, i imate pristup svim dokumentima u predmetu. Dopušteno vam je govoriti pred sudom u svrhu iznošenja svojeg zahtjeva te možete iznositi i primjedbe nakon ispitivanja svjedoka ili predavati podneske ili iznositi obrazloženja na bilo koji dani iskaz ili izneseni dokaz (članak 358. KPD-a). Preko odvjetnika možete postavljati pitanja počinitelju kaznenog djela, svjedocima i drugim sudionicima (npr. svim vještacima imenovanima u predmetu). Od vas će se zatražiti da svjedočite (ali ne pod prisegom), a možete i predložiti svjedoke pod uvjetom da se o tome pravodobno obavijesti sud. Imate pravo zatražiti prekid rasprave ili zamjenu suca.

U svakom slučaju sud vas kao žrtvu može pozvati da svjedočite. U tom ste slučaju obvezni pojaviti se na sudu. Kad vas se bude ispitalo kao svjedoka, imat ćete priliku objasniti sudu činjenice koje se odnose na kazneno djelo. Sudac vam može postaviti i neka dodatna pitanja.

Koja je moja službena uloga u pravosudnom sustavu? Primjerice, jesam li ili mogu li odabrati da budem: žrtva, svjedok, oštećenik ili privatni tužitelj? Koja su moja prava i obveze u toj ulozi?

Možete odabrati želite li se priključiti kaznenom postupku kao oštećena stranka, što vas čini strankom u cijelom postupku uz bitna postupovna prava, ili jednostavno svjedočiti kao glavni svjedok pod uvjetom da je kazneni postupak pokrenut konkretno kao posljedica kaznenog djela počinjenog protiv vas. Koncept privatne tužbe ne postoji u grčkom pravnom sustavu.

Mogu li dati izjavu za vrijeme suđenja ili podastrijeti dokaze? Pod kojim uvjetima?

Možete podnijeti dokumente koji će se pročitati na sudu (članak 364. KPD-a) i koji će biti uključeni u spis predmeta, a možete i pozvati svjedoke te na odgovarajući način o tome obavijestiti sud (članak 326. stavak 2.-1. KPD-a).

Koje ću informacije dobiti za vrijeme suđenja?

Možete prisustvovati javnim raspravama za cijelog postupka, izvođenju dokaza, tuženikovu iznošenju obrane, izlaganjima odvjetnika i izricanju presude suda.

Hoću li imati pristup sudskim spisima?

Kao oštećena stranka imate pristup sadržaju spisa predmeta i možete dobiti preslike presude suda.

■ Posljednji put ažurirano: 12/06/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.